

УДК 947.084

Кіндзерська Н. – ст. гр.. БП-11

Тернопільський державний технічний університет імені Івана Пулюя

ПРОБЛЕМА СМISЛУ ЖИТТЯ ТА СМЕРТІ ТА ЇХ ФІЛОСОФСЬКІ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ

Науковий керівник: Габрусєва Н.В.

Людина – єдина жива істота, яка усвідомлює власну смертність та робить її предметом обміркування. Вирішення і з'ясування проблеми життя і смерті має не тільки теоретичне, а й конкретно-практичне значення. Конечність надає людському існуванню сенсу, оскільки робить людське життя визначеним, завершеним.

З поміж багатьох підходів до вирішення складної проблеми сенсу життя можна виділити три головних:

1. Сенс життя одвічно притаманний життю з самого його початку;
2. Сенс життя за межами життя;
3. Сенс життя створюється самою людиною.

Яким уявляється посмерття у різних світоглядних системах:

Атеїзм вважає, що по смерті нас чекає ніщо. Християнство стверджує, що після смерті нас чекає Божий суд і вічне блаженство або ж вічні муки нашої безсмертної душі разом з воскреслим вічним тілом. Буддизм – обіцяє нові багаторазові народження зі всіма земними муками та проблемами, що супроводжує життя. Теософсько-езотеричні вчення обіцяють людині довге і вперте, хоча й світле, сходження сходинками тонких світів.

Між суб'єктивним і об'єктивним баченням існує розрив, який смерть перетворює на справжню прірву, заповнювану міфами, ритуалами іншого життя, що врешті-решт здійснюють інтеграцію смерті. В індійському світосприйнятті земний і загробний світ розділені, але перевага надається не життю, а смерті. У давньокитайській свідомості факт смерті оцінювався як дещо, що не має глибокого побутового значення, тобто, якщо людина вмирає, ніякої трагедії в цьому нема. Єгиптяни, у свою чергу, поклали надію на нетлінність тіла тієї людини, влада якої була непорушною при житті. В античності, греко-римській культурі переважало спокійне ставлення до смерті. Філософ античної Греції Платон говорив: «... ті, хто справді відданий філософії, зайняті, по суті, тільки одним – вмиранням і смертю».. Грецький філософ Епікур (341 – 270 рр. до н.е.) писав, що найстрашніше зло – смерть – не має до нас жодного відношення, бо коли ми існуємо – її ще немає, а коли вона вже є тоді немає нас. Отже, смерть немає відношення ні до тих, хто живе, ні до померлих. У християнській традиції, яка знайшла розвиток у вченні Г. Сковороди, Е. Фромма та інш., сенс життя вбачався у любові яка має універсальний характер. На початку Нового часу славетний нідерландський філософ Б. Спіноза, виражаючи настрої своєї епохи, писав: «Людина вільна ні про що так мало не думає, як про смерть, і її смерть полягає в роздумах не про смерть, а про життя». Смерть – висновок земного буття. За словами відомого французького філософа-екзистенціаліста А. Камю є лише одне фундаментальне питання філософії – це питання про те, варте чи не варте життя того, щоб його прожити.

У сучасних умовах по-новому стоїть питання визначення смерті. Визначення сенсу життя, його чітке розуміння пов'язане з розумінням мети життя як уявного чи очікуваного результату нашої діяльності, а також з вибором життєвого шляху.